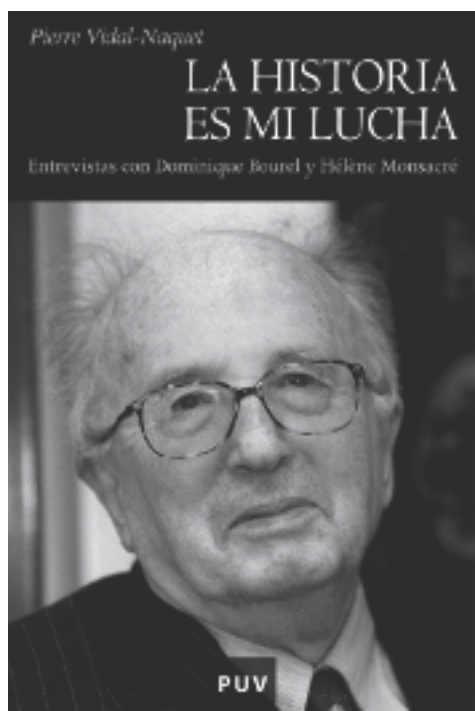

Pensar la historia

Aquest llibre és un recull d'entrevistes amb Pierre Vidal-Naquet. En aquestes converses ens parla de la seua formació, del seu mètode com a historiador, de Grècia, dels jueus i dels seus combats com a historiador i com a ciutadà.

**LA HISTORIA ES MI LUCHA. ENTREVISTAS
CON DOMINIQUE BOUREL Y HÉLÈNE MONSACRÉ**

PIERRE VIDAL-NAQUET

TRADUCCIÓ DE PASQUAL ALAPONT

116 PÀGINES / 978-84-370-7013-1 / 15 EUROS

PUV, VALÈNCIA, 2008

Pierre Vidal-Naquet va nàixer al si d'una família francesa republicana i laica, d'origen jueu, però emancipada i integrada. Així i tot, els seus pares van ser enviats a la mort per la Gestapo. Ell havia nascut el 1930, i quedà així orfe quan tenia uns catorze anys. A finals dels quaranta començà els seus estudis d'aprenentatge, en un clima enrarit per la guerra d'Algèria i el comunisme, en polèmica amb el troskisme i la burgesia. «Era el momento –diu– en que *El cero y el infinito* de Arthur Koestler conocía un inmenso éxito». La seua carrera universitària, amb el fracàs pel mig, d'entrar en l'Escola Normal Superior, es va orientar cap a la filosofia de la història. La lectura de *L'estranya derrota*, de Marc Bloch, el va marcar profundament i va arribar a la convicció que «*si esto es hacer historia, ésta es la historia que quisiera escribir*». A partir d'aquí Vidal-Naquet va seguir diferents itineraris, que passen per la relació amb

els qui considera els seus grans mestres: Henri Marrou, primer, que l'orienta cap a Grècia, sobre la qual va escriure estudis importants i innovadors. Després la trobada amb Finley, Arnaldo Momigliano i, sobretot, Jean-Pierre Vernant, en col·laboració amb el qual va escriure alguns llibres.

Aquesta tasca, però, no el va tancar en el passat remot. Va participar en els problemes de la societat francesa i va denunciar amb totes les proves que podia aportar les tortures de què eren objecte tant els algerians com els francesos que estaven a favor de la seua independència. El mateix farà contra els negacionistes de l'Holocaust, i contra Heidegger, que callava. El cas Jean Moulin, l'heroi, que va ser acusat d'espia li va donar l'ocasió de «*ver cómo se realiza la construcción del héroe y como se puede invertir el proceso*».

Com a historiador, Vidal-Naquet conta en aquestes converses com va dirigir la seua atenció cap al poble jueu, que el portà a escriure *Flavio Josefo o sobre el buen uso de la traición*. El bon ús de la «traïció» per a ell era separar-se i objectivar els suposats valors de la societat, encara que siga la seua. L'historiador, diu, és «*un traidor ante todos los dogmas teológicos, ideológicos, incluso los supuestamente científicos [...]. El his-*

toriador es un buscador de la verdad». Vidal-Naquet parla també del seu mètode i de la dispersió de la seua obra, orientada en diferents direccions. A propòsit de la seua manera d'investigar, ens diu que tracta de rodejar l'objecte dels seus estudis. «*El rodeo se lo debo a Platón, que habla del “camino más largo” que debe tomar el filósofo antes de volver a la caverna.*» És el que ell va fer, per exemple, quan va escriure *Bestias, hombres y dioses en los griegos*, un estudi en què parteix d'un episodi de *L'illa misteriosa*, de Jules Verne.

Aquestes converses són molt més riques del que aquesta nota pot donar notícia. Hi trobem, entre tantes més, consideracions sobre el mestratge de Jean-Pierre Vernant, tan fructífer per a ell, les relacions entre la memòria i la història, l'amistat i la poesia, el seu combat contra els hel·lenistes universitaris, que eren, diu, els pitjors enemics de l'hellenisme. Amb bon humor contra aquest col·lectiu s'escandalitzava –un fet important que cal subratllar– quan comprovava que els llibres de J.P. Vernant i de Vidal-Naquet, es venien entre el gran públic. O el que pensa dels jueus i de l'estat d'Israel, o a propòsit d'intel·lectuals com E. Marin, Foucault, Bourdieu, Deleuze, Derrida...

□ Josep Iborra